

Kansainvälinen opaskoirakoe, säännöt

Säännöt laadittu Suomen ja Viron opaskoirajärjestöjen toimesta vuonna 1995 (päivitetty 2005: lisätty noutoliike ja 2020: kokonaispistemäärä 100:sta 300:aan)

Koerata ja liikkeenohjaus

- Koiranohjaajalla tulee olla oman koesuorituksensa aikana näkemisen estävät silmäsuojat, joita käytetään jo kokeiden suorituspaikoille siirryttäessä.
- Koeradan pituus on 1-1,5 kilometriä, josta vähintään puolet vaikeahkossa kaupunkiympäristössä.
- Rataan voi sisältyä myös maantietä ja polkua.
- Rataan tulee sisältyä vähintään viisi ylitystä ja erilliset käännökset oikealle ja vasemmalle.
- Radalla tulee olla vähintään kaksi korkeaa estettä, jotka tukkivat kokonaan tai osittain kulkureitin.
- Rataan tulee sisältyä kulkusuunnasta poikkeava porras tai ovi ja keskellä korttelia oleva suojatie.
- Rataan tulee sisältyä oikealle haarautuva kulkuväylä (tie, polku, porttikäytävä, tms.).
- Radan tulee suuntautua pääsääntöisesti lähtöpisteestä pois päin. Radan alussa tulee olla riittävästi suoraa kulkureittiä hyvään opastusrytmiin pääsemiseksi.
- Ennen koesuoritusta on oltava mahdollisuus jaloitella koira.
- Liikkeenohjaaja, joka voi olla myös arvosteleva tuomari, kävelee koirakon takana ja antaa ohjeet ylityksistä ja suunnanmuutoksista.
- Liikkeenohjaus tapahtuu puhumalla tai käsimerkeillä. Kosketus koiranohjaajan keskiselkään on merkki ylityksen aloittamisesta. Kosketus ohjaajan olkapäähän on merkki kääntymisestä kyseiseen suuntaan.
- Ylityksiin ei saa lähteä ilman liikkeenohjaajan lupaa.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa mahdollisuuksien mukaan etukäteen kääntymiset ja kohteiden hakemiset. Esimerkkejä: - Seuraavan ylityksen jälkeen käännytään tuonne (samalla kosketus ohjaajan olkapäähän). - Tällä suoralla haetaan ylimenopaikka koiran puolelta, ilmoitan kun voit antaa käskyn.
- Opastusreiteillä olevista portaista ja muista turvallisuusriskeistä tulee liikkeenohjaajan etukäteen ilmoittaa koiranohjaajalle. Portaista on kerrottava, ovatko ne ylös- tai alaspäin sekä niiden mahdolliset välitasanteet.
- Liikkeenohjaaja selostaa selkeästi koiran tekemät virheet ja neuvoa ohjaajaa korjaamaan suunnasta harhautuneen koiran oikeaan paikkaan. Suoritus uusitaan mahdollisuuksien mukaan palaamalla saatto-otteessa riittävästi takaisin päin, jonka jälkeen kyseinen kohta kuljetaan uudelleen.

Arvostelu

1. Suunnan pitäminen

35 pistettä

Koiran tulee opastaa mutkittelematta ja maantiellä vasemmassa syrjässä.

Virheet: Mutkittelu, jalkakäytävällä liikaa seinän tai ajoradan vieressä kulkeminen, poikkeaminen suunnasta, nuuskiminen, ympäristöhäiriöihin reagoiminen.

2. Katureunojen ja tienhaarojen ilmaisut

35 pistettä

Koiran tulee opastaa jalkakäytävällä reippaasti risteävän kadun reunaan kulkusuunnassa olevan suojatien kohdalle siten, että käyttäjä voi todeta kyseessä olevan ylityskohdan. Maantiellä koiran tulee ilmaista risteävä maantie poikkeamalla sitä pitkin hieman vasemmalle ja pysähtymällä ennen ylitystä.

Virheet: Ilmaisematta jättäminen, hidastelu ylitykseen tultaessa, liian aikainen tai muuten puutteellinen ilmaisu.

3. Katujen ja teiden ylitykset

35 pistettä

Liikkeenohjaajan antaman merkin jälkeen koiran tulee käskystä opastaa mahdollista suojatietä pitkin kohtisuoraan kadun tai tien yli. Koira voi ilmaista ylityksen vastareunan pysähtymällä tai hidastamalla. Moniosaisissa ylityksissä ilmoitetaan koiranohjaajalle ennen ylitystä välikorokkeiden tai -odotusalueiden määrä ja ilmoitetaan myös, pysähtytäänkö reunattomalla väliodotusalueella. Virheet: Viro ylitys, suojatieltä poikkeaminen (= suunnanmuutos), mutkittelu, odotusalueen ilmaisematta jättäminen.

4. Kohteiden hakemiset

35 pistettä

Käskyn saatuaan koiran tulee hakea lähin kulkusuunnasta poikkeava kohde (suojaatie, ovi, porras, kulkuväylä, jne.).

Virheet: Kohteen hakemisen laiminlyönti, hidastelu, ilmaisu väärästä paikasta (esim. porraskallin sivusta tai oven saranapuolelta).

5. Opastaminen varsinaisten kulkuväylien ulkopuolella

25 pistettä

Koiran tulee opastaa mutkittelematta ja kulkusuunnasta poikkeamatta toreilla, tavarataloissa, aukioilla, kävelykaduilla, jne.

Virheet: Mutkittelut ja suunnanmuutokset, nuuskiminen.

6. Esteiden ohitukset

25 pistettä

Koiran tulee kiertää esteet ja sen on ilmaistava kulkureitin tukkivat esteet pysähtymällä. Tilanteen mukaan koira voi opastaa esteen yli tai esimerkiksi polulla jopa esteen alitse, jos kiertäminen on hankalaa. Työmailla ja vastaavissa hankalissa paikoissa voi koiranohjaaja kepin avulla varmistaa koiran turvallisen työskentelyn.

Virheet: Poikkeaminen ajoradalle pysähtymättä kierrettäessä jalkakäytävää tukkivaa estettä, kulkureitin tukkivan esteen ilmaisun laiminlyönti, esteen puutteellinen kiertäminen, matalan esteen kiertämisen tai ilmaisun laiminlyönti.

7. Paikallaolo

20 pistettä

Koiran tulee pysyä makuulla paikalla viisi minuuttia ohjaajan ollessa näkösuojassa.

Virheet: Karkaaminen tai siirtyminen paikalta yli kaksi metriä, ohjaajan perään lähteminen, vastaantulo.

8. Luoksetulo

20 pistettä

Koira päästetään metsässä tai viheralueella vapaaksi ja sen tulee irtaantua ohjaajasta vähintään kymmenen metrin päähän. Ellei se irtaannu, koetetaan itse liikkumalla esimerkiksi metsätietä pitkin saada se irtaantumaa. Liikkeenohjaajan merkistä ohjaaja kutsuu koiraa, jolloin sen on ripeästi tultava ohjaajan luo siten, että se on helposti kytkettävissä.

Virheet: Karkaaminen, puutteellinen luoksetulo, puutteellinen irtaantuminen.

9. Seuraaminen

20 pistettä

Kokeen yhteydessä, mielellään vilkkaassa ja/tai hajurikkaassa paikassa suoritetaan noin 30 metrin mittainen seuraamisliike ns. saatto-otteessa. Koiran tulee seurata ohjaajaa lyhyessä, löysällä olevassa taluttimessa.

Virheet: Taluttimessa vetäminen tai jättäminen, nuuskiminen.

10. Noutaminen

20 pistettä

Koirakeppi tai joku muu henkilökohtainen esine pudotetaan maahan ja koiran tulee käskystä noutaa ja irrottaa se.

Virheet: Noutamatta jättäminen, esineen pureskelu, esineen pudottaminen.

11. Ohjaajan ja koiran välinen yhteistyö

30 pistettä

Arvosteltaessa kiinnitetään huomio seuraaviin asioihin: koiran palkitseminen, koiran hyvä suhde ohjaajaan, ohjaajan kyky kannustaa ja hallita koiraa, ohjaajan äänenkäyttö.

Virheet: Koiran palkitsematta jättäminen, koiran ohjaaminen/liiallinen kepin käyttö, ohjaajan liiallinen äänenkäyttö ja käskyjen ”hokeminen”.